

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-05-02

Reviderat: 2017-07-19

Diarienummer 0854/17

Juridiska avdelningen

Sarah Arlebrink

Telefon 031-368 02 43

E-post: sarah.arlebrink@stadshuset.goteborg.se

Förslag till ny kommungemensam intern tjänst - organisation för dataskyddsbud enligt EU:s dataskyddsförordning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Nämnden för intraservice får i uppdrag att nyutveckla en kommungemensam intern tjänst med avseende på Göteborgs Stads behov av dataskyddsbud enligt dataskyddsförordningen.
2. Regler för kommungemensamma interna tjänster kompletteras med en ny kommungemensam intern tjänst, i enlighet med ovan beslut.

Sammanfattning

EU:s dataskyddsförordning kommer att börja tillämpas den 25 maj 2018. För att säkerställa följsamhet till dataskyddsförordningen har stadsledningskontoret i samarbete med intraservice startat ett projekt som ska hjälpa förvaltningar och bolag att anpassa sig efter det nya regelverket. En av de nya bestämmelserna i dataskyddsförordningen är kravet att varje myndighet ska ha ett dataskyddsbud. Det gäller även de kommunala bolagen. Dataskyddsbudets uppgift är att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i dataskyddsförordningen. I projektets kontakter med representanter för förvaltningar och bolag har det framkommit ett starkt önskemål att frågan om dataskyddsbud ska organiseras centralt. Då varje förvaltning och bolag ska ha ett dataskyddsbud blir det stora både kostnader och organisatoriska frågor som tillkommer för varje verksamhet. I flera fall är det inte nödvändigt med en heltidstjänst men ändå behöver hög kompetens och resurstilldelning ombesörjas. Projektet föreslår därför att intraservice får i uppdrag att nyutveckla en kommungemensam intern tjänst som kommer innebära att ett antal dataskyddsbud utgör en egen organisation vars tjänster kan erbjudas till alla förvaltningar och bolag. Intraservice direktör är vidtalad och positivt inställd till förslaget.

Ärendet har även samverkats vid CSG den 1 juni.

I och med inrättandet av denna tjänst ska regler för kommungemensamma interna tjänster kompletteras med den nya tjänsten. Genom föreslagna organisation kan kostnaderna för ett mindre antal dataskyddsbud fördelas på förvaltningar och bolag enligt sedvanlig kostnadsfördelningsmodell. Vidare är dataskyddsbudets uppgift och kompetens relativt särställd andra kompetensområden att det är en fördel om dessa får befinna sig inom en egen organisation som kan underlätta kompetensdelning och effektivisera arbetet på flera olika plan.

Ärendet återremitterades till stadsledningskontoret enligt yrkande från M, L och KD 2017-06-14, bilaga 2.

Ekonomiska konsekvenser

Varje nämnd och styrelse behöver enligt lag ha ett dataskyddsbud. Beroende på omfattningen av behandlingen av personuppgifter kan dataskyddsbudets uppdrag omfatta en del- eller heltidstjänst. Oavsett uppdragets omfattning måste samma nivå av kompetens och resurstilldelning upprätthållas. Detta medför ökade kostnader för varje förvaltning och bolag i form av en kvalificerad tjänst som ska bemannas samt tillhörande kompetenshöjande eller kompetensbibehållande kostnader.

I det förslag som här framläggs nyutvecklas en kommungemensam intern tjänst där en samlad organisation med dataskyddsbud ska erbjudas som tjänst till hela staden. Utefter den kostnadsfördelningsmodell som intraservice tillämpar fördelas i så fall kostnaderna för ett mindre antal heltidstjänster över stadens samtliga deltagande förvaltningar och bolag vilket medför väsentligen lägre kostnader per förvaltning och bolag.

Projektet har funnit att ovan förslag förefaller vara den mest kostnadseffektiva lösningen för stadens förvaltningar och bolag jämfört med att varje förvaltning och bolag inrättar en egen tjänst. Vid en beräkning av behovet av antalet nya tjänster bör uppskattningsvis tio dataskyddsbud, på heltid och i samarbete, kunna tillgodose hela stadens behov. Detta är dock något som får utredas närmare vid nyutvecklingen av tjänsten.

Barn-, mångfalds- och miljöperspektivet

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Syftet med dataskyddsförordningen sägs att vara att stärka den enskildes trygghet och säkerhet kring sin personliga integritet. Av den anledningen är rättigheterna för den enskilde och skyldigheterna för den personuppgiftsansvarige betydligt mer uttalade än i tidigare lagstiftning. En gemensam organisation av dataskyddsbud skulle möjliggöra en samordnad och likställd hantering av frågor och åtgärder som staden har att besvara och utföra oavsett vilken förvaltning eller bolag som frågan avser. Detta är viktigt inte minst då den enskilde kan ställa samma fråga till olika förvaltningar och bör då kunna få frågan hanterad på ett likvärdigt sätt.

Omvärldsperspektivet

EU:s dataskyddsförordning kommer att börja tillämpas den 25 maj 2018. Den gäller för hela EU och ytterligare ett syfte med förordningen är att anpassa lagstiftningen till den ökande elektroniska handeln av varor, tjänster och personuppgifter över gränserna. En allt mer gränsöverskridande handel kräver en gränsöverskridande lagstiftning. En medborgare i EU ska, oberoende av hemvist eller medborgarskap inom EU veta att det ska finnas ett adekvat skydd för dennes personuppgifter. Således gäller regelverket beträffande personuppgiftsbud för alla EU:s medlemsländer. Artikel 29-gruppen, som är ett rådgivande organ och består av oberoende representanter för medlemsländernas tillsynsmyndigheter samt representant från kommissionen, rekommenderar i sin skrivelse *Guidelines on Data Protection Officers, 16/EN WP 243* att en arbetsgrupp, ett dataskyddsteam, bildas för att säkerställa en god organisation och juridisk tydlighet.

Frågan om hur dataskyddsbud ska hanteras har ställts till bland annat Stockholm och Malmö samt en antal mindre kommuner. Ingen kommun har i skrivande stund ännu hanterat frågan. Malmö Stad har anställt en person som ska överta personuppgiftsombudsrollen och framöver skolas in i dataskyddsbudets uppgifter men hur den organisationen ska se ut är inte beslutad. Den 26 juni 2017 kom SKL med en vägledning i frågan som i sin helhet baseras på artikel 29-gruppens rekommendationer. Vägledningen stämmer väl överens med den organisation som föreslås här. Datainspektionen har ännu inte kommit med några rekommendationer. I övrigt är det, som nämnts, endast artikel 29-gruppen, se ovan, som har uttalat sig i frågan. Då samtliga myndigheter och bolag behöver representeras av ett dataskyddsbud skulle kostnaderna för staden som helhet bli väsentligen högre om varje verksamhet själva skulle inrätta rollen, jämfört med kostnaderna för en central gemensam organisation.

Hur kommuner väljer att organisera sina dataskyddsbud är naturligtvis avhängigt kommunens storlek och strukturella uppbyggnad. Göteborgs Stad är en stor kommun med ett mycket stort antal personuppgiftsansvariga inom kommunen. En annan organisation än den föreslagna inte är tillrådligt då det är viktigt att vi inom staden har ett enhetligt handhavande av dessa frågor och att vi kan hantera frågorna på ett ur alla avseenden effektivt sätt.

Bilaga 1 Protokollsutdrag KS 2017-06-14 § 488

Bilaga 2 Återremissyrkande M, L och KD, KS 2017-06-14

Ärendet och dess bakgrund

Artikel 37 – 39 i dataskyddsförordningen föreskriver när dataskyddsombud ska utses, vilken kompetens de ska besitta och vad den personuppgiftsansvarige ska tillhandahålla för att dataskyddsombudet ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Dataskyddsombud är obligatoriskt för varje myndighet och kommunalt bolag i Göteborgs Stad. I ny policy och riktlinje för hantering av personuppgifter kommer det föreskrivas att inrättandet av dataskyddsombud blir obligatoriskt för samtliga nämnder och styrelser i staden. Det är likaså en stark rekommendation från Artikel 29-gruppen.

Följande är lagkrav för dataskyddsombud enligt dataskyddsförordningen.

Uppgifter

Dataskyddsombudet är en oberoende roll/funktion som ska bistå den personuppgiftsansvarige (eller personuppgiftsbiträdet) i att övervaka den interna följsamheten till dataskyddsförordningen.

Dataskyddsombudet ska bland annat delta i informationskartläggning och risk- och sårbarhetsanalyser och i övrigt delta i frågor som rör skyddet av personuppgifter. Uppdraget innebär bland annat regelbundna avstämningsmöten med nyckelpersoner i organisationen rådgivning kring informationshantering, biträde vid tillsynsärenden och det praktiska implementeringsarbetet. Det är dock den personuppgiftsansvarige som har ansvaret för att följsamhet och i övrigt andra krav enligt dataskyddsförordningen är uppfyllda.

Kompetensområden

- Hög kompetens på dataskyddsförordningen och dess praxis
- God kunskap i nationell lagstiftning som påverkar personuppgiftshantering
- God verksamhetskompetens, speciellt på de processer och organisationsdelar där behandling sker
- God förståelse för riskhantering, informations- och IT-säkerhet
- God kommunikationsförmåga
- God samarbetsförmåga
- Hög integritet

Följande resurser/förutsättningar behöver DSO:

- Ledningens stöd
- Officiella och tydliga kontaktvägar för alla intressenter
- Tillräcklig tid att för utföra/uppfylla sina skyldigheter
- Tillgång till administrativt stöd, finansiella resurser, teknik, utrustning, personal etc. efter behov för att utföra/uppfylla sina skyldigheter
- Ha rätt och möjlighet att samla information för att identifiera personuppgiftsbehandling
- Ha rätt och möjlighet att analysera och kontrollera efterlevnaden av behandlingen

- Ha rätt och möjlighet att informera, ge råd och utfärda rekommendationer till personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden och andra intressenter

Den personuppgiftsansvarige ska:

- Tillhandahålla de resurser som krävs för att dataskyddsbudet ska kunna fullgöra sina uppgifter
- Upprätthålla dataskyddsbudets sakkunskap
- Inte låta dataskyddsbudet bli föremål för sanktioner eller avsättas på grund av att dataskyddsbudet utför sitt uppdrag
- Tillse att dataskyddsbudet rapporterar direkt till den personuppgiftsansvarige eller dennes högsta förvaltningsnivå

Oberoende ställning

- Personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden ej ger instruktioner till dataskyddsbudet angående sitt utövande
- Dataskyddsbudet får ej riskera att hamna i intressekonflikt p.g.a. andra uppgifter och skyldigheter
- Dataskyddsbudet kan ej bestämma ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (kan t ex bero på innehav av annan roll, ansvar, mandat o.dyl.)
Det ankommer alltid på den personuppgiftsansvarige

Under projektets arbete har det tydligt påkallats från representanter från verksamheterna i staden att dessa önskar en central samordning när det gäller dataskyddsbud. Beroende på verksamhetens inriktning och uppdrag så behandlas personuppgifter av olika omfattning och olika känslighetsgrad. Det innebär att för vissa verksamheter är dataskyddsbudets uppdrag av mindre omfattning och i andra verksamheter kommer uppdraget att omfatta en heltidstjänst. Oavsett uppdragets omfattning kvarstår kravet på kompetens, vidareutveckling och resursfördelning för dataskyddsbudet. Ett dataskyddsbud får även ha andra uppgifter om det inte står i strid med dennes uppdrag som dataskyddsbud. Det kan dock uppstå vissa svårigheter att ha två parallella uppdrag och upprätthålla kompetens och aktualitet i båda uppdragen liksom även att vidmakthålla självständigheten och oberoendet visavi sin egen verksamhet.

Det förslag som här presenteras har för avsikt att vara mer kostnads- och resurseffektivt jämfört med om varje förvaltning eller bolag skulle anlita eller vidareutbilda ett eget dataskyddsbud.

Förslag DSO-organisation hos intraservice

Grupp 1 Facknämnd + stiftelser DSO Teamledare	Grupp 2 Facknämnd DSO	Grupp 3 Facknämnd DSO	Grupp 4 SDN DSO	Grupp 5 Skolnämnd Förskolenä mnd DSO	Grupp 6 socialresur snämnd DSO	Grupp 7 Bolag DSO	Grupp 8 Bolag DSO	Grupp 9 Bolag DSO	Grupp 10 Bolag DSO
<ul style="list-style-type: none"> •Kommunstyrelsen (SLK) •Arkivnämnden •Valnämnden •Nämnden för konsument och medborgarservice •Nämnden för intraservice stiftelser 	<ul style="list-style-type: none"> •Byggnadsnämnden •Fastighetsnämnden •Lokalnämnden •Trafiknämnden •Park- och naturnämnden •Stadsrevisjonen 	<ul style="list-style-type: none"> •Kulturnämnden •Miljö- och klimatnämnden •Kretslopp- och vattennämnden •Nämnden för arbetsmarknad och vuxen utbildning •Utbildningsnämnden •Idrotts- och föreningsnämnden 	Samtliga SDN <u>Verksamhetsområden:</u> Socialtjänst, vård och omsorg	Skola, förskola, fritid	Socialtjänst, övrigt	<ul style="list-style-type: none"> •Stadshuset AB med interna bolag •BRG •Framtiden 	<ul style="list-style-type: none"> •Grvab •Grefab •Renova •Higab 	<ul style="list-style-type: none"> •Gbg Energi •Gbg Hamn •Spårvägen 	<ul style="list-style-type: none"> •Göteborg o Co •Got Event •Liseberg •Stadsteatern

Ovan bild illustrerar hur en organisation för dataskyddsbud skulle kunna utformas. Det bör dock ligga på intraservice att nyutveckla en dylik kommundemensam intern tjänst och placera den i lämpligt tjänsteområde, varför både indelning och antalet dataskyddsbud endast är för illustration.

Förslaget innebär att stadens förvaltningar och bolag delas in i grupper med närliggande typer av personuppgifter och behandlingar. Varje grupp har ett ansvarigt dataskyddsbud som tecknar uppdragsavtal med respektive bolag eller förvaltning som finns i gruppen. Ett sådant avtal är nödvändigt för att dataskyddsbudet ska kunna ta del av eventuella sekretessbelagda uppgifter hos förvaltningen eller bolaget. Dataskyddsbudet kommer att ha tystnadsplikt i utförandet av sitt uppdrag enligt lag. Dataskyddsbuden ska samarbeta med varandra och vara varandra behjälpliga i frågor om dataskyddsförordningens tillämpande såsom, nationell och internationell juridik, teknisk säkerhet, informationssäkerhet, dokumenthantering, förfaranderutiner och dylikt. De ska sitta tillsammans för att främja kompetensfördelning, samarbete, effektivitet och utveckling. Det gäller inte minst kravet på integritet och självständighet som dataskyddsbudet ska upprätthålla gentemot sin ledning.

Bakgrund

EU:s dataskyddsförordning ska börja tillämpas inom hela EU den 25 maj 2018. Stadsledningskontoret tillsammans med intraservice driver ett verksamhetsstödande projekt för att hjälpa förvaltningar och bolag att anpassa sig till de nya reglerna.

En av de nya bestämmelserna i dataskyddsförordningen är kravet att varje myndighet ska ha ett dataskyddsbud. Enligt SKL:s vägledning ska även kommunala bolag omfattas av kravet på dataskyddsbud. Dataskyddsbudets uppgift är att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Dataskyddsbud är obligatoriskt. Vid underlåtenhet att efterfölja denna bestämmelse kan den personuppgiftsansvarige (nämnden) påföras en administrativ sanktionsavgift om maximalt 10 000 000 SEK. För bolag (styrelsen) gäller maximalt 20 000 000 euro.

Personuppgiftsansvaret kan aldrig delegeras från nämnden eller styrelsen. De är alltid att se som personuppgiftsansvariga.

Stadsledningskontoret

Sarah Arlebrink
Stadsjurist

Markus Landahl
Förste stadsjurist

§ 488, Dnr 0854/17

Förslag till ny kommungemensam intern tjänst - organisation för dataskyddsbud enligt EU:s dataskyddsförordning

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 2 maj 2017.

Återremissyrkande från M, L och KD den 14 juni 2017.

Yrkanden

Ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Jonas Ransgård (M) yrkar att ärendet ska återremitteras till stadsledningskontoret i enlighet med yrkande från M, och KD den 14 juni 2017.

Propositionsordning

Ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) ställer propositioner på dels ärendets återremiss och dels ärendets avgörande idag och finner att kommunstyrelsen beslutat avgöra ärendet vid dagens sammanträde. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för ärendets avgörande idag. Nej för ärendets återremiss”.

Mariya Voyvodova (S), Marina Johansson (S), Johan Nyhus (S), tjänstgörande ersättarna Karin Pleijel (MP), Tord Karlsson (S) och ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) röstar Ja. (6).

Jonas Ransgård (M), Helene Odenjung (L), David Lega (KD), Kristina Tharing (M), Maria Rydén (M), Martin Wannholt och Lars Hansson (SD) röstar Nej (7).

Beslut

Enligt yrkande från M, L och KD:

Ärendet återremitteras till stadsledningskontoret för att kompletteras med information om hur andra kommuner och myndigheter har för avsikt att möta de nya kraven.

Expedieras

Stadsledningskontoret

Göteborgs Stad

Kommunstyrelsen

Vid protokollet

Christina Hofmann

2017-06-26

Ordförande

Ann-Sofie Hermansson

Justerare

Jonas Ransgård

Återremissyrkande (M), (L), (KD)
Kommunstyrelsen
2017-06-14
Ärende 2.2.9

Återremissyrkande angående Förslag till ny kommungemensam intern tjänst - organisation för dataskyddsombud enligt EU:s dataskyddsförordning

I föreliggande förslag från Stadsledningskontoret föreslås att det nytutvecklas en kommungemensam intern tjänst där dataskyddsombudstjänster erbjuds hela staden. Uppskattningsvis handlar det om en ny enhet med 10 dataskyddsombud. Det skulle uppskattningsvis leda till icke försumbara kostnader för staden.

I och med att det är ny verksamhet som utgår från en ny tillämpning är det intressant att ta del av hur andra myndigheter och kommuner har tänkt möta de nya kraven. Vi saknar en sådan jämförelse i aktuellt underlag varför vi vill återremittera ärendet för komplettering med en analys av implementeringen i andra kommuner.

Vi yrkar därmed

Att ärendet återremitteras för att kompletteras med information om hur andra kommuner och myndigheter har för avsikt att möta de nya kraven.